

Formanden: Forsaavidt flere ærede Medlemmer maatte finde Anledning til at udtale sig om det første Stykke af Adressen, skulde jeg henstille, at de ærede Medlemmer vilde være meget opmærksomme paa, i hvilke Billeder de søge at udtrykke deres Anskuelse, idet saadanne Billeder let ville kunne opfattede paa en urigtig Maade. Jeg troer ikke, at den sidste ærede Taler i det billedlige Sprog, han brugte, har villet sige noget Utilbørligt, men det kan let give Anledning til Misforstaelse.

Sjæberning: Ja! jeg begynder altid, naar Talen er om Adresser, med at beklage Adresseshygen. Det er for mig en Sygdom, som især har sit Hjem i de Lande, som vi mindst ønske at ligne, medens Adresser i de Lande, som vi gjerne ønske at ligne, forsaavidt de fremkomme, ere en reen Formsag; mængsler der paa en passende Maade Throntalen, og det er alene en gammel Formsag. (Et Medlem: Hvor?) I England. Adressevæsenet har altid viist sig meest frugtbart, hvor den simple, sunde, parlamentariske Virksomhed er mindst tilstede, og det er efter min Overtydning en sygelig Udvæxt. Adresser have den Mangel, at de give sig ud for, naar de blive færdisge, virkelig at udtrykke en fælles Mening, og naar man seer nøie efter, har hver især, som har stemt for en saadan, sin afvigende Mening; men de have Alle bragt det Offer, at stemme for den for at være med, og naar de saa indlevere Adressen, have de egentlig ikke indleveret Noget, som kan udrette Nogetsomhelst. Derfor skulde jeg meget ønske, at vi, inden vi komme til Enden med Adressen, maae komme bort fra den, og at vi faae den Erkjendelse, at det Bedste, den er til, er at bruge den her som en Art Manegehest, som vi ride paa ved et Tourneerspil for at vise, hvorledes vore politiske Anskuelse ere i dette Dødsblik, og hvorledes vi klæde os paa til en saadan Tournering. Nogle fremkom med saadanne dybt følte Udtryk, som de knap ere istand til at tænke, og det tager jeg for en Klædebragt. Jeg troer nemlig ikke, at det, de saaledes udtale, boer saa dybt inde, som det giver sig Udseende af. Andre derimod bringe

deres Anskuelse til Markedet i en fuldstændig Nøgenhed; dette er maaskee dog mindre hyppigt; men i ethvert Fald kunne vi ride omkring, i hvilken Skikkelse vi ville, talke for, at Hesten er laant os, og derpaa sætte den i Stald og lade den staae der, til den engang bliver tagen frem igjen i en lidt anden Skikkelse. Forsaavidt jeg har hørt de ærede Medlemmer, som have udtalt sig om Sagen — jeg er nemlig kommet noget seent tilstede her i Salen i Aften — har i Grunden Ingen været fornyet med Adressen; den ene vilde have eet Ord hørt, den Anden et andet, og Alle syntes de enige om at faae den i Udvalg, hvor da Ordene kunde blive passede bort eller passede til, saa at den kunde blive et mere fuldstændigt Skrædderarbejde, end den nu er. Nogle ville i Adressen have Gud med paa Raad, baade først og sidst, og dette troer jeg de have Ret i; ja det forekommer mig, at dette er det Æneste af, hvad der staaer i Adressen, som det er værd at udtale, at vi have intet Andet at fortrøste os til end Gud, thi vi have som Mennesker fludt menneskelig Hjælp fra os, vi have ikke villet hjælpe os med sund Fornuft, og saameget mere maae vi da hengive os i Guds Skjæbne og bede Gud hjælpe os. Dermed vil jeg ikke tage Skylden bort fra vore Fjender, som have angrebet os, og endnu mindre fra vore Venner, som have forladt os; det er i Grunden Noget, man mere kunde beklage sig over, at vore Venner have viist Forsagthed i Nødens Dødsblik, efterat have indgydt os Mod underveis, thi Fjendens Uvilje kunde vi have ventet os og vogtet os for, men det have vi ikke gjort. Det forekommer mig altsaa rigtigt, naar der skal indgives en Adresse, at den begynder med at sige, at vi underkaste os Guds Villie, og at vi da strax gaae til Slutningen og sige, at vi haabe, at han vil hjælpe os, og at vi tage alt det Mellemliggende bort. Ved disse to Sætninger have vi nemlig sagt alt det Mellemliggende, thi hvis Gud ikke vil hjælpe os, faae vi det dog ikke, og det hele Mellemstykket behøves altsaa ikke. Men skal det blive staaende, maa det have en for os selv klar og utvivlsom Betydning. Adressen bestaaer hovedsageligen af to Ting. Den første er, at den opfordrer Kongen til af det, som bliver tilbage, at danne en national og